

2015 m. vasario 12 d., ketvirtadienis

P8_TA(2015)0038

Dingusių Ashios kaimo gyventojų masinės kapavietės okupuotos Kipro dalies Ornithi vietovėje

2015 m. vasario 12 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl dingusių Ashios kaimo gyventojų masinės kapavietės okupuotos Kipro dalies Ornithi vietovėje (2015/2551(RSP))

(2016/C 310/08)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į savo 2007 m. kovo 15 d. rezoliuciją dėl Kipro be žinios dingusių asmenų ⁽¹⁾,
 - atsižvelgdamas į atitinkamus JT Generalinio Sekretoriaus ataskaitas ⁽²⁾, JT Saugumo Tarybos rezoliucijas ⁽³⁾ ir tarptautines iniciatyvas, priimtas iširti Kipre be žinios dingusių asmenų likimus ⁽⁴⁾,
 - atsižvelgdamas į Europos Žmogaus Teisių Teismo (EŽTT) 2001 m. gegužės 10 d. ⁽⁵⁾ ir 2008 m. sausio 10 d. ⁽⁶⁾ sprendimus dėl Kipro be žinios dingusių asmenų ir į 2014 m. gegužės 12 d. Didžiosios kolegijos sprendimą byloje *Kipras prieš Turkiją*,
 - atsižvelgdamas į savo 2008 m. birželio 18 d. rezoliuciją dėl Kipro be žinios dingusių asmenų ⁽⁷⁾,
 - atsižvelgdamas į Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto pranešimą (A6-0139/2008),
 - atsižvelgdamas į 2011 m. birželio 9 d. savo pareiškimą dėl Kipro be žinios dingusių asmenų paieškos komiteto darbo,
 - atsižvelgdamas į tarptautinę humanitarinę teisę (tiek įprastinę, tiek ir paprotinę) dėl be žinios dingusių asmenų,
 - atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas dėl Turkijos,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 135 straipsnio 5 dalį ir 123 straipsnio 4 dalį,
- A. kadangi 1974 m. rugpjūčio 14 d. Ashios kaimą bombardavo Turkijos oro pajėgos; kadangi 1974 m. rugpjūčio 21 d. Turkijos kariuomenė įvykdė priverstinę masinę evakuaciją; kadangi galutinis visų kaimo gyventojų išsiuntimas įvyko rugpjūčio 1974 m. 28 dieną;
- B. kadangi 1974 m. iš viso 106 asmenys iš Ashios kaimo (nuo 11 metų iki 84 metų) dingo be žinios;
- C. kadangi 2009 m. pavasarį Kipro be žinios dingusių asmenų paieškos komitetas atliko tyrimą Ornithi vietovėje, kuri yra 4 km. į vakarus nutolusi nuo Ashios kaimo; kadangi keturios kapavietės buvo atkastos, iš kurių dvi buvo šuliniai ir masinės kapavietės vietos; kadangi buvo patvirtinta, remiantis DNR tyrimais, kad palaikai priklausė 71 civiliam gyventojui iš 1974 m. rugpjūčio 21 d. iš Ashios kaimo dingusių asmenų sąrašo, kaip nurodyta pirmiau;
- D. kadangi turimi įrodymai rodo, kad dvi masinės kapavietės buvo anksčiau ekshumuotos; kadangi palaikai buvo tikslingai pašalinti ir perkelti į nežinomą vietovę;

⁽¹⁾ OL C 301 E, 2007 12 13, p. 243.

⁽²⁾ Ypač į naujausią pranešimą dėl Kipro vykdomų Jungtinių Tautų operacijų (S/2008/353), IV skyrius.

⁽³⁾ Ypač į 2008 m. birželio 13 d. rezoliuciją 1818 (2008).

⁽⁴⁾ Kipro Be žinios dingusių asmenų paieškos komitetas: <http://www.cmp-cyprus.org>

⁽⁵⁾ Kipro be žinios dingusių asmenų paieškos komitetas: <http://www.cmp-cyprus.org>

⁽⁶⁾ *Varnava ir kiti prieš Turkiją*, Nr. 16064/90, 16065/90, 16066/90, 16068/90, 16069/90, 16070/90, 16071/90, 16072/90 ir 16073/90; laukiama apeliacijos.

⁽⁷⁾ OL C 286 E, 2009 11 27, p. 13.

2015 m. vasario 12 d., ketvirtadienis

- E. kadangi dingusių be žinios asmenų šeimos, dešimtmečius negaudamos jokių žinių apie savo artimųjų likimą, ir toliau išgyvena didžiulį skausmą ir sielvartą, ir kadangi dėl to turi būti iš visų jėgų stengiamasi paskubinti tyrimus, kuriuos atlieka Be žinios dingusių asmenų paieškos komitetas;
- F. kadangi Europos Žmogaus Teisių Teismas nustatė, kad graikų kilmės kipriečių dingusių be žinios ir jų artimųjų atžvilgiu buvo nuolat pažeidžiamas Konvencijos 2 straipsnis (teisė į gyvybę), nes Turkijos valdžios institucijos nesugebėjo atlikti veiksmingo tyrimo, kuriuo būtų siekiama nustatyti, kur yra ir koks graikų kilmės kipriečių dingusių be žinios likimas, nes jie dingo kai jų gyvybei grėsė pavojus; taip pat nuolat pažeidžiamas 5 straipsnis (teisė į laisvę ir saugumą), nes Turkija neatliko veiksmingo tyrimo, kuriuo būtų siekiama nustatyti, kur yra ir koks graikų kilmės kipriečių dingusių be žinios likimas, nes buvo galimai teigiama, kad asmenų dingimo metu jie buvo turkų suimti ir taip pat nuolat pažeidžiamas 3 straipsnis (nežmoniško ar žeminančio elgesio uždraudimas), nes Turkijos valdžios institucijų tylėjimas susidūrus su tikru giminių susirūpinimu gali būti priskirtas tik nežmoniškam elgesiui;
- G. kadangi bylos, kai tik dalinės griaučių liekanos gali būti perduodamos laidojimui, negali būti laikomos baigtomis tol, kol bus rastos ir nustatytos visų dingusių asmenų visos liekanos;
- H. kadangi Europos Žmogaus Teisių Teismas priėmė sprendimą dėl Turkijos, kaip *de facto* okupacinės jėgos Šiaurinėje Kirpo dalyje, atsakomybę ištirti, kur yra ir koks dingusių be žinios asmenų likimas ir taip padėti Be žinios dingusių asmenų paieškos komiteto darbui;
- I. kadangi dingusių be žinios asmenų problema yra humanitarinio pobūdžio ir kyla dėl dingusių asmenų artimųjų teisės žinoti, koks jų likimas;
- J. kadangi išbandymai dėl dingusių be žinios asmenų Kipre prasidėjo 1964 m., kai iš abiejų bendruomenių dingo nedidelis skaičius žmonių, bet visa tai pasiekė savo maksimumą (beveik 2 000 dingusių asmenų) po to, kai 1974 m. Turkija atliko karinę invaziją, dėl kurios sala vis dar yra padalinta;
- K. kadangi iki dabar per kelis dešimtmečius iš viso yra dingę 2 001 kiprietis, iš kurių 1 508 yra graikų kilmės kipriečiai ir 493 turkų kilmės kipriečiai;
1. smerkia palaikų perkėlimą Ornithi vietovėje ir panašius veiksmus, nes tai yra didžiulė nepagarba dingusių asmenų atžvilgiu ir šiurkštus jų šeimų teisių pažeidimas, siekiant sužinoti tikrąsias jų mylimų žmonių mirties aplinkybes; išreiškia užuojautą visų dingusių asmenų šeimoms, kurios vis dar gyvena nežinioje;
 2. pabrėžia, kad liekanų perkėlimas ir panašūs veiksmai gali būti laikomi didžiausia kliūtimi ir trikdžiu, siekiant užginčyti ir ištirti visų Kipre dingusiųjų be žinios asmenų likimą;
 3. atkreipia dėmesį į šio klausimo skubą dingusių be žinios asmenų šeimų atžvilgiu, nes nuo dingimo jau praėjo 41 metai ir pabrėžia, kad laiko lieka vis mažiau juos surasti, nes miršta liudininkai ir artimieji; ragina nedelsiant ir išsamiai išsiaiškinti dingusių be žinios asmenų likimą;
 4. teigiamai vertina Be žinios dingusių asmenų paieškos komiteto darbą ir pabrėžia, kaip svarbu suaktyvinti jo veiklą, nes vis dar reikia nustatyti pusės dingusių asmenų buvimo vietą ir daugiau kaip dviejų trečiųjų vis dar reikia nustatyti tapatybę;
 5. pabrėžia, kad Be žinios dingusių asmenų paieškos komiteto darbas priklauso nuo visų susijusių šalių išsamios paramos ir bendradarbiavimo ir todėl pritaria ES suteiktam finansavimui ir ragina jį ir toliau teikti;
 6. pažymi, kad Be žinios dingusių asmenų paieškos komitetas skubiai paragino visus asmenis, turinčius informacijos dėl laidojimo vietų, kreiptis į komiteto tyrėjus; ragina Turkiją ir jos vyriausybę nedelsiant nutraukti palaikų liekanų perkėlimą iš masinių kapaviečių ir laikytis tarptautinės teisės, tarptautinės humanitarinės teisės ir EŽTT sprendimų ir tuo atžvilgiu sudaryti geresnes sąlygas trišalio Be žinios dingusių asmenų paieškos komiteto vykdomam darbui, suteikiant visą prieigą prie karinių archyvų ir ekshumacijai būtinų karinių zonų; ragina Turkiją išsamiai įgyvendinti savo įsipareigojimus, EŽTT priėmus sprendimą išmokėti kompensacijas be žinios dingusių asmenų šeimoms;

2015 m. vasario 12 d., ketvirtadienis

7. ragina Turkiją be tyčinio vilkinimo suteikti prieigą prie zonų, kurios vadinamos karinėmis, jei jose esama informacijos dėl be žinios dingusių asmenų palaidojimo; pabrėžia, kad Turkijos karinės pajėgos turėtų suteikti ir keistis informacija apie karinius žemėlapius ir suteikti visą prieigą prie jų archyvų, siekiant pagerinti sąlygas vis dar neatrastų laidojimo vietų paieškai;
 8. ragina visas ES valstybes nares skubos tvarka ratifikuoti Tarptautinę konvenciją dėl visų asmenų apsaugos nuo priverstinio dingimo ir ragina Europos išorės veiksmų tarnybą ir valstybes nares remti JT prievartinio dingimo komiteto, sukurto vadovaujantis minėta konvencija, darbą;
 9. primena visoms susijusioms šalims ir tiems, kurie turi arba gali turėti informacijos ar įrodymų, remiantis asmeninėmis žiniomis, archyvais, pranešimais iš mūšio lauko ar įrašais sulaikymo vietose, nedelsiant pateikti šią informaciją CMP;
 10. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai ir Komisijos pirmininko pavaduotojai ir Sąjungos vyriausiajai įgaliojinei užsienio reikalams ir saugumo politikai, Turkijos parlamentui ir vyriausybei ir primena apie besąlygišką kiekvienos valstybės išipareigojimą pagal Europos žmogaus teisių konvenciją vykdyti galutinius sprendimus, kurių šalimi ji yra.
-